

fecerit, donec revocaverit, ipso facto a collatione seu presentatione beneficiorum quorumlibet sit suspensus.

Cap. nulli liceat de reb. Eccl. alien. prohibetur omnis rei immobilis ad Ecclesiam pertinentis quocumque alienatio, siue fiat per donationem, siue per venditionem, aut permutationem, siue per emphyteusim perpetuam, intentanturque poena Leoninae constitutionis, quae refertur l. jubemus, §. economus, c. de sacros. Eccl. Gregorius Papa VII. excommunicationi subiecit quocumque praedia Ecclesiarum occupantes, tametsi accedat vitiosus Rectorum Ecclesiae consensus, cap. quicunque, l. r. 12. q. 2. Concilium etiam Meldense c. 21. precarias & commutationes tempore viduata Ecclesiae factas rescindit. Et habetur c. precarias, 11. q. 2. Sunt vero precariae, praestationes usufructus de praedio, cuius proprietatem quidem Ecclesia retinet, neque longe distat ab emphyteusi, possuntque quocumque tempore ad Ecclesiam libitum revocari, & cum proprietate usus ipsarum reintegrari: & re ipsa ipso jure reintegrantur & cessant expleto quinquennio, nisi singulis quinquenniis renoventur, juxta can. 22. Concilii Meldensis, & habetur cap. de precariis. Porro locationes rerum Ecclesiae ad longum tempus factae rescinduntur ac revocantur a Concilio Tridentino sess. 25. cap. 11. de reform.

7. Can. XXXII. Quorundam ignorantiam vel negligentiam aut dissimulationem, qua circa electorum confirmationes frequens habetur, vel etiam procuratur, ex officio nostri debito, diligentia qua possumus corrigentes statuimus, & in virtute Sanctae Obedientiae districte praecipimus, ut cum electionis Episcopalis confirmatio postulatur, inter cetera super quibus inquisitio & examinatio procedere debet, secundum Canonum statuta illud exactissime inquiretur, utrum beneficia plura cum animarum cura, qui electus est, antequam eligeretur, habuerit: & si habuisse inveniat, an cum eo super hoc fuerit dispensatum: & an dispensatio, si quam exhibuerit, vera sit, & ad omnia beneficia, quae habuerit, extendatur. Quod si in aliquo praemissorum iis, ad quem confirmatio spectat, electum de ferre discussione contempserit, eidem nullatenus minus confirmationis impendatur.

Ex Canone isto compertum fit, tunc temporis electionum Episcopatum usum apud Clerum & Populum perdurasse: jus vero illas confirmandi fuisse penes Metropolitanum, aut ceteros una cum illo Provinciae Episcopos, si enim Summus Pontifex confirmasset, aut provisionem concedere consuevisset, nullatenus Legatus ei praecepisset sub virtute sanctae obedientiae.

Can. XXXIII. Sane illud interdum evenire didicimus, ut cum vacante sede, quam quis ascendere concupiscit, ipse, metuens se obtentorum beneficiorum pluralitate in suo desiderio posse deficere, ipsa beneficia resignat, immo penes eum, ad cuius collationem spectant, detestabili quadam fictione deponit, ut si eum eligi non contingat, eadem beneficia quasi deposita reassumat. Contra hoc ergo tam abominabile colludium, & sanctum & Deo placens obstaculum opponentes districte inibemus, ne cuiquam de cetero taliter sua beneficia resignanti, eadem restituatur: nec quasi de novo aliquatenus concedantur, sed tanquam ad vacantiam de personis aliis canonice ordinantur. Quod si huiusmodi resignanti beneficia ipsa, vel aliquod ex eis, fuerint reddita vel concessa, redditionem & concessionem in eum factam invalidam decernimus & inane. Qui vero taliter in suis manibus resignata postmodum scienter ea contra praemissa contulerint, aut ipsum resignantem instituerint in eadem, si quidem Episcopus fuerit, a Pontificali indumentorum usu, si alius vero Pralatus inferior, ab officio sint suspensi, donec illud dixerint revocandum.

Can. XXXIV. Quia plerumque evenire didicimus, quod eum ad vacantem Ecclesiam fuerit presentatio facienda, is qui presentandus est, prius cum patrono de certa summa ex bonis Ecclesiae annuatim solvenda paciscitur, & sic pactus ad Ecclesiam presentatur. Nos huic abusu tam simonia vitium, quam Ecclesiae dispendium ingerenti occurrere intendentes, universas promissiones & actiones huiusmodi penitus revocamus, & eas in posterum fieri districte inibemus, & si facta fuerint, vires aliquas decernimus non habere.

Can. XLII. Et quidem ne proprietatis vitio super dorsum peccatoris fabricandi occasio Sabana offeratur, & ipsi homini detur habitus delinquendi, statuimus, ut cum quisquam Monachorum seu aliorum Religiosorum vestibus, calcamentis, vel aliis vitae necessariis indigerit, is qui super his ministrandis gerit officium, pecuniam seu denarios non tradat pro re huiusmodi taliter indigentibus, sed res ipsas, prout necessitas exegerit, subministret. Si

autem is, qui huiusmodi praestit officio, contra facere praesumpserit, officio, in quo sic deliquit, & praestit materiam delinquendi, sit privatus, & nihilominus aliter Superioris arbitrio puniendus.

Can. XLIII. Monachos, seu Canonicos regulares permanere vel in Ecclesia solos morari, tam indecens, quam animabus ipsorum periculosum esse conspicientes, firmiter & districte praecipimus, ut Abbates & Priores, Monachos sic manere non faciant vel permittant; sed si qui fiat, sine mora dispendio revocent ad Conventum, vel sibi Monachum unum studentem sociare. Alioquin ipsi Abbates, vel Priores, ab officio, donec adimpleverint, sint suspensi. Quod si forte pauperes habeant Ecclesias, quae duobus non sufficiunt exhibendis, faciant illis per seculares Clericos deserviri, ut sic nec debitis Ecclesiae fraudentur obsequiis, nec regularis frangatur integritas disciplinae.

Huc pertinet c. ult. de Capell. Monach. Ad audientiam nostram pervenit, quod nonnulli Monachi lege ibi Diocesana subiecti, in quibusdam Prioratibus habitant solitarii contra statutum generalis Concilii. Ideoque mandamus, quatenus ipsorum Abbates, vel Priores ut vel ipsos ad claustrum revocent, facientes in ipsis Ecclesiis deserviri per Clericos seculares: vel alios Monachos eisdem associant, cum quibus vitam possint ducere regularem, monitione praemissa per censuram Ecclesiasticam compellas. Porro Concilium generale Lateranense sub Alexandro III. decernit c. 2. de statu Monach. Ne singuli Monachi per villas & oppida & per quascumque Parochiales ponantur Ecclesias, sed in majori Conventu, aut cum aliquibus fratribus maneat. Nec soli inter seculares homines spiritualium hostium consilium expectent, Salomone dicente: Pro soli, quia cum ceciderit non est, qui sublevet eum.

Can. XLIV. Ad firmam vero qua mercationis instar habet alicui Monacho dari, Ecclesiam, possessiones, vel alia quaelibet bona, siue a proprio Prelato, siue ab alio quocumque, districte inibemus. Quod si factum fuerit, praeter poenas constitutionibus impositas, singulis festis feriis in pane tantum & aqua per unius anni spatium jejunent.

CONCILIUM LUGDUNENSE II. GENERALE

A Gregorio Papa decimo celebratum anno
Epochae Christianae 1274.

1. **A**B obitu Clementis IV. vacua permansit sedes Pontificis Cardinalis inter se distident, qui tandem in Sanctum Bonaventuram, Ordinis Minorum Sancti Francisci, etiam nondum Cardinalem, sed Thibaldum Leodii Archidiaconum virum sanctitate vite insignem designavit, qui tunc in Syria belli occasione versabatur. Huic nominationi ceteris Cardinalium acquievit, qui etiam electionem eidem significaverunt. Hic asserto sibi Gregorii nomine, omnem adhibuit sollicitudinem, in primis ut subsidia nova Christianis in Oriente militantibus praestarentur. Praeterea ut Graeci, quibus Michael Palaeologus imperabat, deturbato Balduino ultimo ex Latinis Graecorum Imperatore, ad fidei & communionis Apostolicae Sedis unitatem revocarentur. Et sane metuebat novus Imperator Principum Latinorum adversus se conspirationem, quam stabat a se dispellere, Pontificemque sibi Romanum hac fidei professione conciliare. Tertia denique sollicitudo Pontificem urgebat, mores fidelium, maxime Clericorum, in deteriora lapsos, reformandi ac emendandi, simulque providendi, ne deinceps Romana Sedes cum magno Ecclesiae detrimento & scandalo vacaret. His de causis direxit quaquaversum litteras & Nuncios ad principes & Episcopos ad Sacrum universale Concilium Lugdunum indicendum post biennium celebrandum. Legatos insuper ad Palaeologum Imperatorem destinavit, qui ipsum & Graecos Antistes ad fidem & unionem Romanae Ecclesiae, & hanc oecumenicam Synodum bannique invitarent.

Anno igitur Christi supra millesimum ducentesimo septuagesimo quarto, Lugdunum convenere diversis ex partibus Christiani Orbis Episcopi circiter quingenti, in quibus saepe duo Patriarchae Constantinopolitanus & Antiochenus, multi praeterea Abbates, Magistri Ordinum Hospitalis Ierosolymitani, & Militum Templi, Principum

oratores, inter quos fuere Nuacii Imperatoris Palaeologi cum litteris unionem & obedientiam firmamque cum Apostolica Sede Romanaque Ecclesia fiderem profertibus. Illum vero interfuere Synodum Lugdunensem falso scribere Tritemius in Chronico Hildurgendi, Siffidus, & quidam alii, cum ex Concilii ipsius actis, & nunciis litterisque Palaeologi ad Pontificem, & huius vicissim ad Palaeologum, non nisi per Nuncios interfuisse constet. Interfuit vero Jacobus Aragoniae Rex, qui iuxta Summum Pontificem seorsim ab aliis omnibus confedit. S. Bonaventuram in hoc Concilio praefuisse produnt Petrus Galestinus in ejus vita, duoque Sixti Pontifices IV. in Bulla canonizationis, & V. in diplomate, quo eundem inter Ecclesiae Doctores annumerandum decernit. Verum quia praesente Papa praesidere non poterat, non aliter intelligendum hoc est quam de directione Concilii a Summo Pontifice commissa: ut mirum ea provideret, quae proponenda essent. Idem tamen diem obiit extremum nondum dirempto Concilio. Sanctus vero Thomas, quem Pontifex ad Concilium acciverat, dum Lugdunum proficiscitur, ultimo correptus morbo in monasterio Fosse Novae Ordinis Cisterciensium decumbere coactus est, ibique fato concessit, vitamque mortalem aeterna commutavit. Quia vero praecipue in hac sacra Synodo editae Constitutiones fuere de Summi Pontificis electione a solis Cardinalibus in Conclavi facienda, & de fide processionis Spiritus sancti a Patre Filioque, & additione vocis Filioque ad Constantinopolitanum Symbolum, opere praemium me facturum duxi, si duas hic contexturum dissertationes, quibus utramque rem & electionis, & additionis plenius elucidarem, postquam Canones a Concilio editos exposuero.

Can. I. Fidei ac devota professione fatemur, quod Spiritus sanctus aeternaliter ex Patre & Filio non tamquam ex duobus principiis, sed tamquam ex uno principio, non duabus spirationibus, sed unica spiratione procedit. Hoc professus est habentis, praedicavit, & docuit; hoc firmiter tenet, praedicat, & docet, & proficitur Sancta Romana Ecclesia mater omnium fidelium & magistra: hoc habet orthodoxorum Patrum atque Doctorum Latinorum pariter & Graecorum incommutabilis & vera sententia. Sed quia nonnulli propter irrefragabilis praemissae ignorantiam veritatis in errores varios sunt prolapsi; Nos huiusmodi erroribus viam pracludere cupientes sacro approbante Concilio, damnamus, & reprobanus omnes, qui negare praesumpserint, aeternaliter Spiritum sanctum ex Patre & Filio procedere, siue etiam temerario ausu asserere, quod Spiritus sanctus ex Patre & Filio tamquam ex duobus principiis, & non tamquam ex uno procedat.

Can. II. Ubi periculum majus intenditur, ibi procul dubio est plenus consulendum. Quam gravibus autem sit onus dispendii, quot & quantis sit plena periculis Ecclesiae Romanae prolixo vacatio, exacti temporis consideratio docet, & considerata prudenter illius temporis discrimina manifestant. Hinc Nos evidens evocat ratio, ut dum reformandis etiam minoribus nostra solerter vacat intentio, ea quae periculosa sunt, nequaquam absque remedio reformationis accomodata relinquamus. Ideoque omnia, quae pro vitanda discordia in electione Romani Pontificis a nostris sunt praedecessoribus, & praecipue a felicis reformationis Alexandro Papa tertio in Concilio Lateranensi c. 1. salubriter instituta, omnino immota in sua firmitate manere censentes, (nihil enim illis detrabere intendimus, sed quod experientia deesse probavit, praesenti constitutione supplere) hoc sacro Concilio approbante statuimus: ut si eundem Pontificem in civitate, in qua cum sua curia residebat, diem claudere contingat extremum, Cardinales, qui fuerint in civitate ipsa praesentes, absentes expectare decem diebus tantummodo teneantur; quibus elapsis siue absentes venerint, siue non, ex tunc omnes conveniant in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, contenti singulis singulis tantummodo clericis servientibus vel laicis, prout duxerint eligendum, illis tamen, quibus patens necessitas id suggerit indulgeri, duos habere permittimus, eisdem electioni arbitrio reservato. In eodem autem palatio unum Conclave, nullo intermedio pariete seu alto velamine omnes habitent in communi: quod (servato libero ad secretam cameram aditu) ita claudatur undique, ut nullus intrare valeat, vel exire: nulli ad eosdem Cardinales aditus pateat, vel facultas secretae loquendi cum eis: nec ipsi aliquos ad se venientes admittant, nisi eos, qui de voluntate omnium Cardinalium inibi praesentium, pro iis tantum, quae ad electionis instantis negotium pertinent, vocarentur. Nulli etiam fas sit ipsis Cardinalibus, vel eorum alicui nuncium mittere, vel scripturam, qui vero contra fecerit, scripturam mittendo vel nuncium, aut cum aliquo ipsorum secreto loquendo, ipso facto sen-Cabassuti, Notitia Ecclesiastica.

Conclavi tamen praedicto aliqua fenestra competens dimittatur, per quam eisdem Cardinalibus ad victum necessaria commode ministrarentur; sed per eam nulli ad ipsos patere possit ingressus. Verum si (quod absit) infra tres dies, postquam, ut praedicitur, Conclave praedictum eidem Cardinalibus intraverint, non fuerit ipsi Ecclesiae de Pastore provisum, per spatium quinque dierum immediate sequentium, singulis diebus tam in praedio, quam in cana, uno solo ferulo sint contenti. Quibus provisione non facta decessis, ex tunc tantummodo panis & vinum & aqua ministrantur eisdem, donec eadem provisio subsequatur. Provisio quoque huiusmodi pendente negotio dicti Cardinales nihil de Camera Papa recipient, nec de aliis eidem Ecclesiae tempore vacationis obvencientibus undequaque, sed ea omnia vacatione durante, sub ejus, cuius fidei & diligentiae Camera eadem est commissa, custodia maneat, per eum dispositioni futuri Pontificis reservanda. Qui autem aliquid receperint, teneantur ex tunc a perceptione quorumlibet reddituum ad ipsos spectantium abstinere, donec de receptis taliter plenariam satisfactionem impendant. Idem quoque Cardinales acceleranda provisione se vacent attentius, quod se nequaquam de alio negotio intramittant, nisi forsitan necessitas adeo urgens incidat, quod eos oporteret de terra ipsius Ecclesiae deserenda, vel ejus parte aliqua providere; vel nisi tam grande, tamque evidens aliquod periculum immineret, quod omnibus & singulis Cardinalibus praesentibus concorditer videretur illi celeriter occurrendum. Sane si aliquis de praedictis Cardinalibus Conclave praedictum, ut supra exprimitur, non intraverit, aut intrans absque aliqua manifestata causa infirmitatis exierit, ipso minime requisito, nec in ejusdem electionis negotio ulterius admittendo, per alios ad eligendum Summum Pontificem libere procedatur. Si vero infirmitate superveniente, idem Conclave aliquem ex eis exire contingat, ipsa etiam infirmitate durante, poterit ejus suffragio non requisito ad electionem procedi. Sed si ad alios post sanitatem sibi redditam, seu antea, redire voluerit; vel etiam si alii absentes, quos post decem dies diximus expectandos, supervenerint re integra, videlicet antequam eidem Ecclesiae sit de Pastore provisum; in eodem negotio, in eodem statu, in quo ipsum invenerint admittantur, praemissa tam de clausura, quam de servientibus, cibo ac potu, & reliquis cum aliis servaturis. Porro si quando Romanum Pontificem extra civitatem praedictam, in qua erat cum sua Curia residens, contigerit ab hac luce migrare: teneantur Cardinales in civitate, in cuius territorio seu districtu idem Pontifex obiit, convenire, nisi sit forsitan interdicta, vel contra Ecclesiam Romanam in aperta rebellionem persistat. Quo casu in alia viciniora conveniant, quae similiter nec interdicta subjaceat, nec sit, ut praedicitur, aperte rebellis. In hac etiam civitate tam quoad expectationem absentium, quam quoad habitationem communem, clausuram, & cetera omnia, in domo Episcopali, vel alia quaelibet eidem Cardinalibus deputanda, eadem observentur, quae Superiori obvenciente dicto Pontifice in ea, in qua cum sua residebat Curia, sunt expressa. Praeterea quia parum est jura condere, nisi sint qui eadem teneantur, adiciendo sancimus, ut Dominus, alique Rectores & Officiales civitatis illius, in qua Romani Pontificis celebranda fuerit electio, auctoritate nostra, & ejusdem approbatione Concilii, potestate sibi tradita, praemissa omnia & singula plene ac inviolabiliter sine fraude ac dolo aliquo faciant observari: nec Cardinales ultra quam praemittitur, ardeat presumant. Super his autem taliter observandis statim audito Summi Pontificis obitu, coram Clero & populo universo civitatis ipsius ad hoc specialiter convocandis praesent corporaliter iuramentum. Quod si forte in praemissis, vel circa ea fraudem commiserint, aut ipsa diligenter non observaverint, cuiuscumque sint praeminentia, conditionis, aut status, omni cessante privilegio, eo ipso excommunicationis sint vinculo innodati, & perpetuo sint infames, nec unquam eis porra dignitatis pateant, nec ad aliquod publicum officium admittantur. Ipsos insuper feudis & bonis ceterisque, quae ab eadem Romana, vel quibuslibet aliis Ecclesiis obtinent, ipso facto decernimus esse privatos, ita quod ad Ecclesias ipsas plene ac libere revertantur, administratores earundem Ecclesiarum arbitrio sine contradictione aliqua disponenda. Civitas vero praedicta non solum sit interdicta supposita, sed & Pontificali dignitate privata. Ceterum quia cum arbitrium vel inordinatus captivus affectus, vel ad certam aliquid obligationis cuiuscumque necessitas adigit, cessat electio, dum libertas admittitur eligendi: Cardinales eosdem obsecrantes per viscera misericordiae Dei nostri, per asperitatem sui pretiosi sanguinis obtestamur, ut pensantes attentius quid eis imminet, cum agitur de creatione Vicarii JESU Christi successoris Petri, Rectoris universalis Ecclesiae, gregis Dominici directoris, omni privata affectionis inordinatione deposti.